

Original Article

Gender Roles in Elite Female Soccer Athletes

Faezeh Zamanian^{1*}

Citation: Zamanian, F. Gender roles in elite female soccer athletes. Iranian Journal of Motor Behavior and Sport Psychology, 2024; 4(2): 8-17.

 10.22034/ijmbps.2024.477691.1103

- **Received:** 9 July 2024
- **Revised:** 5 August 2024
- **Accepted:** 8 August 2024
- › **Published:** 14 September 2024

^{1*}. Department of Physical Education and Sport Science, Iran University of Art. Tehran, Iran.(Corresponding author).
E-mail: faezezamanian@yahoo.com

Abstract

The aim of this study was to classify the masculinity of some sports from perspective of Iran society and then investigate the attitude of female players (in the selected sport having maximum masculinity) towards their gender role. The masculinity was obtained from the questionnaire with $\alpha = 0.89$ base on a 5-point range Likert. Then 300 voluntary people familiar with the sports filled the questionnaire. Data were analyzed using Friedman test and followed up with Wilcoxon at the $p < 0.05$ level. Soccer with the mean rank of 12.22 and Aerobics with 2.50 were gain the highest and lowest masculinity respectively. Rugby took the second place of masculinity with the mean rank of 11.61. Then, to investigate the attitude of female soccer players towards their gender role, 130 female soccer players in the League completed the Bem Sex Role Questionnaire. The results showed that the attitude of most of the female soccer players towards their gender role is both androgynous and masculine. It seems that masculine and androgynous individuals can perform more successfully in masculine sports.

Keywords: Androgyny, Female Athletes, Gender-role, Masculinity, Soccer

مقاله پژوهشی

نقش‌های جنسیتی در زنان نخبه فوتبال

فائزه زمانیان^۱ ID

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی نگرش ورزشکاران زن در مردانه‌ترین رشته ورزشی نسبت به نقش‌های جنسیتی خودشان بود. لذا، در مرحله اول مردانگی برخی از رشته‌های ورزشی رتبه‌بندی و ورزش با حداکثر میزان مردانگی از نگرش جامعه ورزش ایرانی انتخاب شد تا نگرش ورزشکاران این رشته ورزشی نسبت به نقش‌های جنسیتی‌شان توصیف شود. بدین منظور، از پرسشنامه محقق ساخته با پایایی آلفا کرونباخ = ۰/۸۹، براساس طیف ۵ نقطه‌ای لیکرت (از ناچیزترین مردانگی تا حداکثر مردانگی) برای تعیین میزان مردانگی رشته‌های ورزشی استفاده شد. ۳۰۰ نفر از افراد جامعه ایران که با رشته‌های ورزشی پرسشنامه آشنا بودند مانند دانشجویان تربیت‌بدنی، کارشناسان ورزش و ورزشکاران همان رشته‌ها، به طور داوطلبانه آن را تکمیل کردند. از آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی رشته‌های ورزشی و از آزمون ویلکاکسون برای معنی‌داری رتبه‌ها استفاده شد. فوتبال با میانگین رتبه ۱۲/۲۲ و ایروبیک با میانگین رتبه ۲/۵۰ به ترتیب بالاترین و کمترین میزان مردانگی را کسب کردند. سپس برای بررسی نگرش ورزشکاران زن فوتبال نسبت به نقش جنسیتی خود، ۱۳۰ فوتبالیست زن در لیگ برتر پرسشنامه نقش جنسیتی بـم را تکمیل کردند. نتایج نشان داد که نگرش اغلب ورزشکاران زن فوتبال نسبت به نقش جنسیتی خودشان دو سنخ آندروژنی و مردانه است.

تاریخ دریافت: ۱۹ تیر ۱۴۰۳
 تاریخ بازنگری: ۱۵ مرداد ۱۴۰۳
 تاریخ پذیرش: ۱۸ مرداد ۱۴۰۳
 تاریخ انتشار: ۲۴ شهریور ۱۴۰۳

^۱ گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
 E-mail: faezezamaniaan@yahoo.com

واژه‌های کلیدی: آندروژنی، نقش‌های جنسیتی، فوتبال، ورزشکاران زن

مقدمه

سنگین، کشتی، جودو، فوتبال، بوکس و هاکی روی یخ را مردانه گزارش کردند. شرکت‌کنندگان ورزش‌های وزنه‌برداری و کشتی را برای زنان کاملاً رد کردند و ورزش‌های تیمی فوتبال و هاکی روی یخ را نامناسب برای زنان گزارش کردند (۶). به هر حال، ویژگی‌های جنسیتی که به ورزش‌های مختلف داده می‌شود در جوامع مختلف براساس فرهنگ، نگرش‌ها و باورها، تسهیلات و امکانات ورزشی و کلیشه‌های سنتی متفاوت است (۶). در ایران، رشته‌های ورزشی شنا، بدمینتون، پیاده‌روی، نرمش، والیبال، آمادگی جسمانی و بدن‌سازی و دویدن، مورد علاقه زنان است (۸، ۹) و فوتبال، شنا، بدن‌سازی (۸-۱۰) و ورزش‌های رزمی و کوهنوردی (۹، ۱۰) مورد استقبال پسران است.

ورزش یک فرآیند اجتماعی و فرهنگی است که مفاهیم اجتماعی مردانه و زنانه نقش کلیدی در آن بازی می‌کند. ورزش به‌طور سنتی در ارتباط با مردانگی است. به هر حال، ورود قانون نهم اصلاحیات آموزشی ۱۹۷۲ دسترسی و علاقه زنان و دختران به همه رشته‌های ورزشی را افزایش داد (۱). به طوری که زنان در رشته‌های انحصاری مردان وارد شدند (۲-۴). اما هنوز، نگرش‌های جوامع در مورد ورزش بسیار متفاوت است، به طوری که برخی از ورزش‌ها را مخصوص زنان و برخی دیگر را برای مردان مناسب می‌دانند (۵). همچنین در بسیاری از جوامع، زنان و مردان تمایل به شرکت در فعالیت‌های ورزشی متفاوت دارند. بکی و تاماس-سورا (۲۰۲۴) بر اساس یک ارزیابی در مقیاس لیکرت از ورزش‌های المپیک از نظر پاسخ‌دهندگان، رشته‌های ورزشی اسکیت موزون، شنای موزون و ژیمناستیک موزون را زنانه و رشته‌های وزنه‌برداری، ورزش‌های میدانی

سطح ورزش‌های مورد تأیید جامعه برای زنان و مردان بوسیله تعاریف نظری از نقش‌های جنسیتی زنانه (زنانگی) و مردانه (مردانگی) در جوامع بدست آمده است. به عنوان مثال، ورزش‌هایی که بر مهارت، زیبایی

پیشانی روان‌شناختی، افسردگی و تعارض شده است (۲۰-۲۲). افسردگی، به عنوان یک بیماری روان‌شناختی، در رابطه با کلیشه‌های جنسی بروز دارد و در زنانی که در ایفای نقش‌های اجتماعی مشکل دارند به صورت علامتی مانند بدخلقی، ناتوانی در احساس لذت و اضطراب نمایان می‌شود (۲۱). واشنگتن و کارن (۲۰۰۱) به این نتیجه رسیدند که هم ورزشکاران زن و هم ورزشکاران مرد برای حفظ "مردانگی هژمونیک" در ورزش تحت فشار هستند. از ورزشکاران مرد انتظار می‌رود در هر شرایطی عضلانی، قوی، سنگدل و به سمت پیروزی سوق داده شوند، در حالی‌که از ورزشکاران زن انتظار می‌رود که دقیقاً به این دلیل که این ویژگی‌های مردانه با نقش‌ها و ویژگی‌های سنتی زنانه ناسازگار است، به ورزش بی‌علاقه باشند. اگر زنی ورزش می‌کند، حتماً باید بر ویژگی‌های زنانه خود، مثلاً با موهای بلند و پوشیدن لباس‌های زیبا تأکید کند؛ تا از برچسب‌ها و بدنامی‌های اجتماعی در امان باشد (۲۳).

زیربنایی تفاوت‌های جنسیتی در عملکرد ورزشی یک دیدگاه جهانی است و تصدیق تأثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی-سیاسی است که بر عملکرد زنان تأثیر می‌گذارد (۲۴). بنابراین یک زن ورزشکار، ناگزیر با چالش‌های منحصربه‌فردی مواجه می‌شود که ناشی از دیدگاه سنتی جامعه درباره نقش‌های جنسیتی است. در چنین شرایطی، زنان ورزشکار ممکن است دچار وضعیت نامطمئن نسبت به انطباق با هویت جنسی، تغییر در نحوه درک بدن یا تجربه مشکلات روان‌شناختی شوند (۲۱). این طرز تلقی‌های ناعادلانه جوامع می‌تواند مانع موفقیت فرد در ورزش شود و حتی باعث کناره‌گیری زودهنگام ورزشکاران زن از ورزش شود. بنابراین، مطالعه حاضر به تعیین نگرش ورزشکاران زن نخبه نسبت به نقش‌ها و ویژگی‌های جنسیتی خودشان پرداخت تا موضوع نحوه عملکرد و رفتارهای نقش جنسیتی زنان ورزشکار شفاف‌تر شود. به عبارت دیگر پژوهش حاضر به دنبال یافتن پاسخ این سوال است که زنان ورزشکار شرکت‌کننده در ورزش‌های مردانه بیشتر از چه نقش‌های جنسیتی پیروی می‌کنند؟ برخی از پژوهشگران در رابطه با نقش‌های جنسیتی در ورزشکاران معتقدند که فعالیت ورزشی مستقیماً بر جنسیت روان‌شناختی تأثیر می‌گذارد بلکه، انتخاب نوع ورزش و یا یک حرفه می‌تواند تمایل به انجام فعالیت‌ها و رفتارهایی را نشان دهد که متفاوت از جنسیت روان‌شناختی فرد است. همچنین، میزان رفتارهای مردانه که بوسیله ورزشکاران انجام می‌شود بر طبق ورزش‌های مختلف، متفاوت است. به علاوه، باورهای اجتماعی و کلیشه‌های فرهنگی هر جامعه نقش بسیار مهمی در تعیین ورزش‌های مردانه و زنانه دارد. بنابراین برای شناسایی نقش‌های جنسیتی ورزشکاران زن ایرانی نیاز است تا در ابتدا مردانه‌ترین رشته ورزشی از نظر جامعه ایرانی مشخص شود و سپس نگرش ورزشکاران زن نخبه در ورزش با حداکثر مردانگی نسبت به نقش‌های جنسیتی آنها با پرسشنامه نقش جنسیتی بم تعیین گردد. رتبه‌بندی ورزش‌های مورد مطالعه از ناچیزترین ویژگی مردانه تا حداکثر ویژگی مردانه می‌تواند به برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری صحیح در فراهم آوردن تسهیلات و امکانات لازم و مناسب در رشته‌های ورزشی‌های مورد تأکید جامعه ایران برای زنان و مردان

و موزون بودن تأکید می‌کند و با حریف درگیر نمی‌شوند یا تماس ندارند از تأکید اجتماعی برای زنان برخوردارند (۶)؛ و مردان اصولاً در ورزش‌هایی شرکت می‌کنند که بیشتر عضلانی هستند و اغلب شامل ویژگی‌های خطرناک، ریسک‌پذیر، خشونت‌آمیز، سرعتی، قدرتی، استقامتی و چالشی (۱۱) هستند. این تعاریف از ورزش‌های زنانه و مردانه به مفهوم جنسیت روان‌شناختی یعنی ویژگی‌های شخصیتی و الگوهای رفتاری پذیرفته شده مردانه (مانند رهبری، استقلال، پرخاشگری) و زنانه (مانند حساس بودن، دلسوزی، مراقبت از کودکان) برمی‌گردد (۱۲).

جنسیت بیولوژیکی (جنس) از نظر آناتومیکی تعریف می‌شود و تعیین می‌کند که آیا مذکر به دنیا آمده ایم یا مونث. در حالی که جنسیت نشان دهنده تفاوت‌های روانی، اجتماعی و فرهنگی است و با انتظارات جامعه درباره رفتار و تصور ما از خود سروکار دارد (۱۳). منظور از نقش جنسیت مجموعه‌ای از ارزش‌های فرهنگی، منش‌ها، نقش‌ها، اعمال و ویژگی‌هایی است که بر اساس جنسیت ایجاد می‌شوند. جنسیت از یک سو تفاوت‌های روان‌شناختی را پوشش می‌دهد و از سوی دیگر با ویژگی‌های اجتماعی تثبیت شده برای مردان و زنان، یعنی مردانگی و زنانگی مرتبط است (۶).

بم (۱۹۸۱) بر این باور بود که علاوه بر هویت جنسیتی، مفهوم طحوازه جنسیتی می‌تواند تعیین‌کننده میزان انطباق رفتار فرد با هنجارهای اجتماعی باشد. وی سرانجام با ابداع پرسشنامه نقش جنسیتی چهار نوع نقش جنسیتی مردانه، زنانه، آندروژنی و نامتمایز را مشخص کرد که افراد، اعم از مونث یا مذکر می‌توانند یکی از این نقش‌ها را داشته باشند (۱۲). به همین دلیل این مفاهیم در متن ورزش بویژه ورزش زنان پیچیدگی‌های فراوانی را بوجود آورده است که اخیراً بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان مثال، جامعه به زنان ورزشکار که ویژگی‌های مردانه و رفتارهای خارج از مفاهیم طحوازه‌های جنسیتی استاندارد را در متن ورزش به نمایش می‌گذارند؛ برچسب‌های جنسیتی مختلف می‌زند و آنها را مظنون جنسی می‌پندارد. به علاوه، ورزش‌های مردانه، به طور سنتی از تأیید اجتماعی پائینی برای زنان برخوردار است و زنانی که در این نوع از ورزش‌ها شرکت می‌کنند از بدنامی اجتماعی برخوردار می‌شوند (۷).

هرچند بروز نقش‌ها و رفتارهای مردانه‌ی زنان ورزشکار بویژه در ورزش‌های مردانه (۶، ۱۴، ۱۵) و سطح زنانگی پایین زنان ورزشکار نسبت به زنان غیرورزشکار (۱۶، ۱۷) توسط برخی از محققین به اثبات رسیده است؛ برخی مطالعات دیگر هیچ تفاوتی بین نگرش زنان ورزشکار و غیرورزشکار یا بین زنان شرکت‌کننده در ورزش‌های زنانه و ورزش‌های مردانه نسبت به جهت‌گیری نقش جنسیتی زنانه پیدا نکردند (۱۸، ۱۹). به هر حال، همچنان کلیشه‌های سنتی غیرمنعطف در ارتباط با نقش‌های جنسیتی زنان ورزشکار وجود دارد. به طوریکه گاهی جامعه رفتار ورزشکاران زن را پرخاشگرانه، ضداجتماعی و یا اختلال‌هویت جنسیتی می‌پندارد. در مواردی دیگر هم این نوع نگرش جامعه نسبت به زنان ورزشکار باعث بروز مشکلات روان‌شناختی از جمله تجربه تنش، اضطراب،

بنابراین افراد آندروژنی در روابط میان فردی خود منعطف‌تر فرض می‌شوند. برعکس افراد با نقش آموزی جنسی یک دامنه محدودی از رفتارهای (مردانه یا زنانه) دارند و در روابط میان فردی خود محدودند (۲۷).

دیدگاه دو جنسیتی بودن (آندروژنی)

دو جنسیتی بودن یعنی یکپارچه‌سازی صفات مردانه و زنانه در خود. اکثر زن و مرد بودن را دو قطب متقابل یک پیوستار به حساب می‌آورند. فرض می‌شود که هر اندازه انسان‌ها بیشتر صفات مردانه داشته باشند، به همان اندازه کمتر صفات زنانه خواهند داشت و برعکس هر چقدر صفات زنانه بیشتر داشته باشند، صفات مردانه کمتر خواهند داشت. بنابراین مردی که صفات زنانه و مادانه، محبت، ظرافت و هیجان نشان دهد، ممکن است نسبت به مردهای دیگر، کمتر مرد به حساب آید. زنانی که در محیط‌های کار با مردها رقابت می‌کنند، نه تنها مردتر به حساب می‌آیند، بلکه کمتر زن محسوب می‌شوند (۶).

در حالیکه، امروزه تعداد زیادی از روان‌شناسان معتقدند که زن یا مرد بودن، ابعاد شخصیتی مستقل بوده و دو قطب متقابل یک پیوستار نمی‌باشند. به عبارت دیگر، زنان یا مردانی که در ارزشیابی صفات مردانه نمره بالایی بدست می‌آورند، در ارزشیابی صفات زنانه، الزاماً نمره پایینی کسب نمی‌کنند. افرادی که بُعد کارکردهای قالبی مردانه نشان می‌دهند، می‌توانند بعد عاطفی بیانی قالبی زنانه نیز نشان دهند. اشخاصی که صفات کارکردی و عاطفی بیانی را به طور همزمان نشان می‌دهند، می‌توان گفت که دو جنسیتی روانی یا ترکیبی از زنانگی و مردانگی را در شخصیت خود دارند. در واقع شخصیت دو جنسیتی، شخصیتی است که میان ویژگی‌های مردانه و زنانه در آن تعادلی برقرار است. بسیاری از دانشمندان امروز تفکر دو جنسیتی (آندروژنی) را چالشی در مقابل طبقه‌بندی‌های سنتی مردانه و زنانه می‌دانند. در سال‌های اخیر تحقیقات زیادی که روی افراد دارای شخصیت دو جنسیتی (آندروژنی) انجام شده، نشان داده فردی که دو جنسیتی روانی دارد معمولاً دارای توانایی قضاوت اخلاقی بالغانه، عزت نفس و اعتماد به نفس بالا، قدرت فائق آمدن بر شکست و انعطاف در رفتار، انگاشته می‌شود (۲۸)، آنان نسبت به اشخاص خیلی زن یا خیلی مرد، از سلامت جسمی و سازگاری نسبتاً بهتری برخوردارند (۲۹).

آندروژنی (دو جنسیتی روان‌شناختی) در پاسخ به سطح احساس شده از زنانگی ورزشکاران

آندروژنی ممکن است برای گسترش درک غیربیمارگونه ورزشکاران زن مورد استفاده باشد. مدل آندروژنی چندین معنی تلویحی مهم برای ادراک و طرز برخورد ورزشکاران زن دارد. نقش‌های جنسیت منعطف و دسترسی به هر دو خصلت‌های نقش جنسیت زن و مرد ممکن است یک رویکرد سالم‌تر و سازنده‌تر برقرار سازد (۲۶). همچنین در مدل آندروژنی، مشارکت زنان در ورزش نومید کننده نخواهد بود. به‌علاوه، تئوری

کمک‌کنند. همچنین، مطالعه نقش‌های جنسیتی می‌تواند دایره دانش را در زمینه موضوع مردانه دیده شدن رفتارهای ورزشکاران زن گسترش دهد و به کاهش موانعی از این دست به جهت افزایش مشارکت ورزشی زنان در ورزش‌های مردانه کمک شود. نتایج این تحقیق به مدیریت و سرمایه‌گذاری صحیح در استعدادیابی افراد با ویژگی‌های جنسیتی مناسب در رشته‌های ورزشی مردانه برای زنان کمک می‌کند.

مفاهیم نظری

پرسشنامه بم

بم (۱۹۷۴) پرسشنامه نقش جنسیتی (BSRI) را برای ارزیابی سطح نسبی مردانگی یا زنانگی افراد طراحی کرد. برخلاف دیگر مقیاس‌های اندازه‌گیری نقش جنسیتی زنانگی و مردانگی را به عنوان دو بعد مستقل در نظر نمی‌گیرد، به موجب آن می‌توان نشان داد که آزمودنی، اعم از مونث یا مذکر، در هر دو بعد بالا (دوجنسیتی)، یا در هر دو بعد پایین (نامتمایز) یا در یک بعد بالا و در بعد دیگر پایین (مردانه یا زنانه) هستند، بنابراین ۴ نوع نقش جنسیتی مردانه (با نمرات بالا در مقیاس مردانگی)، زنانه (با نمرات بالا در مقیاس زنانگی)، دو جنسیتی (آندروژنی) (با نمرات بالا در هر دو مقیاس مردانگی و زنانگی) (نامتمایز) (با نمرات پایین در هر دو مقیاس مردانگی و زنانگی) مشخص می‌شود (۲۵).

بم (۱۹۹۳) بر این نظر است که ابداع ابزار اندازه‌گیری‌های مردانگی و زنانگی منجر به ایجاد اصول عقلانی و علمی برای قطبی کردن جنسیت شده است. این ساختار از نقش جنسیت براساس این فرضیه است که اشخاص یا مردانه و یا زنانه هستند و نمی‌توانند هر دو باشند زیرا فرض می‌شود که رفتار مردانه و زنانه در مقابل هم هستند. این ابزار به طور علمی برای تقویت فرضیه‌های قطبی شدن جنسیت و آندروستریسم و بدین طریق حمایت از فرضیه ماهیت‌گرایی بیولوژیکی ساخته شده است (۲۶).

هدف اساسی بم ۱۹۷۸ از مطالعه نقش‌های جنسیتی آفرینش مفهومی از سلامت روان است که از تعاریف مفروض زنانگی و مردانگی از جهت فرهنگی، آزاد باشد (۲۷). در واقع، مفاهیم مربوط به نقش جنسیتی به آهستگی در حال تغییر است. آنچه ظاهراً تکوین آن آغاز شده آمیختن تدریجی صفات و نقش‌های مذکر و مونث و ایجاد آندروژنی (مذکر و مونث در یک قالب) است، که توضیح داده خواهد شد.

مفهوم آندروژنی

مفهوم روان‌شناختی آندروژنی که به افرادی با داشتن ترکیبی از ویژگی‌های مردانه و زنانه به طور همزمان اشاره می‌کند توسط پژوهش‌های متعددی مطرح شده است. این فکر (ایده) به طور وسیعی به دلیل چهارچوب نظری که بم (۱۹۷۴) درباره آندروژنی داد مشهور شد (۱۴). مطابق با بم (۱۹۷۴) افراد آندروژن به دلیل داشتن هر دو ویژگی‌های مردانه و زنانه، آرایه‌های وسیعی از رفتارهای برای آنها فراهم می‌کند و به آنها اجازه می‌دهد که به رفتارهای مؤثرتر وابسته به شرایط (موقعیت) بپردازند.

استفاده نمود و از آن به عنوان نقطه برش برای تقسیم بندی افراد در چهار نوع نقش جنسیتی مردانه (با نمرات بالا در مقیاس مردانگی و نمرات پایین در مقیاس زنانگی)، زنانه (با نمرات بالا در مقیاس زنانگی و نمرات پایین در مقیاس مردانگی)، آندروژنی (با نمرات بالا در هر دو مقیاس مردانگی و زنانگی) نامتمايز (با نمرات پایین در هر دو مقیاس مردانگی و زنانگی) مشخص کرد (۲۵).

بر اساس دفترچه راهنمای بـم می‌توان از میانه نمرات خام آزمودنی‌های تحقیق استفاده نمود و از آن به عنوان نقطه برش برای تقسیم بندی افراد در تیپ بندی‌های نقش‌های جنسیتی (جهت‌گیری مردانه و زنانه) و فاقد نقش‌های جنسیتی (جهت‌گیری آندروژنی و نامتمايز) بهره‌مند شد (۳۲). براساس روش نمره‌گذاری این پرسش‌نامه، بالا بودن یا پایین بودن نمره، براساس بالا یا پایین بودن نمره‌ی میانگین هر فرد از میانه‌ی نمرات تعیین می‌شود (براساس روش نمره‌گذاری آزمون بـم، میانه هر یک از این مقیاس‌ها معمولاً حدود ۴/۹ است (۲۵)).

نتایج

آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) مربوط به شرکت‌کنندگان در تعیین ورزش با ویژگی‌های مردانه در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. آمار توصیفی مربوط به شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان	تعداد	سن (SD±M)	تجربه ورزشی (سال) (SD±M)
زن	۱۵۹	۲۸/۲ ± ۳/۳	۸ ± ۴/۴
مرد	۱۴۱	۳۱ ± ۲/۹	۹/۴ ± ۴/۶

توزیع داده‌ها غیر نرمال بود، لذا با استفاده از آزمون ناپارامتریک فریدمن، مردانگی ورزش‌های تعیین شده در پرسشنامه، رتبه‌بندی شدند. نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که فرض صفر مبنی بر یکسان بودن رتبه‌های مربوط به رشته‌های ورزشی رد شده است. بنابراین حداقل رتبه مردانگی یک جفت از رشته‌های ورزشی یکسان نیست. با استفاده از رتبه بندی فریدمن در جدول ۳ مشخص است که رشته ورزشی فوتبال بر اساس مردانگی رتبه ۱ یعنی بیشترین مردانگی و رشته ورزشی راگبی در رتبه دوم قرار دارد. برای آزمون معنی‌داری بین این دو رشته از آزمون ویلکاکسون در سطح ۰/۵ = استفاده شد. در جدول ۴ و ۵ نتایج این آزمون آورده شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون فریدمن

تعداد	۳۰۰
آماره کای دو	۱۸۰/۵۷
درجه آزادی	۱۵
P-VALUE	۰/۰۰

آندروژنی ممکن است توجیهاتی برای فواید بیشتر تجارب ورزشکاران زن در مقایسه با غیرورزشکاران همتاشان تقدیم کند. برای مثال اگر، اعتمادبه‌نفس یا موفقیت علمی در ارتباط با نقش جنسیت مردانه است، سپس ورزشکاران زنی که خصالت‌های بالای مردانه دارند، انتظار می‌رود که موفقیت علمی و اعتماد به نفس بیشتری داشته باشند. آندروژنی، ورزشکاران زن را به عنوان کسانی که هم نقش جنسیت مردانه و هم زنانه را در یک بیان سالم و مثبت رفتاری ایفا می‌کنند، توصیف می‌کند. ورزشکاران زن به عنوان کسانی که بوسیله نقش جنسیت‌شان محدود نمی‌شوند، درک می‌شوند.

روش‌شناسی

در این تحقیق براساس ادبیات تحقیق و تعریف نظری فراگرد شده از مطالعات برخی از محققین (۶، ۸-۱۰، ۳۰، ۳۱) لیستی از ورزش‌های مردانه و زنانه تهیه شد. سپس بر اساس این که هر رشته در ایران امکانات لازم برای مشارکت هم آقایان و هم بانوان را داشته باشد، ۲۰ رشته ورزشی انتخاب و در نهایت ۱۵ رشته ورزشی مورد تأیید چند نفر از اساتید و کارشناسان تربیت‌بدنی قرار گرفت. این رشته‌ها عبارتند از: راگبی، فوتبال، فوتسال، بسکتبال، والیبال، ژیمناستیک، پینگ‌پنگ، هندبال، ایروبیک، کبده، تنیس، اسکیت، اسکیت روی یخ، ورزش‌های رزمی، شنا. سپس مردانگی این رشته‌ها در مقیاس ۵ نقطه‌ای (۱ = مردانگی بسیار ناچیز، ۲ = مردانگی کم، ۳ = مردانگی متوسط، ۴ = مردانگی نسبتاً بالا، ۵ = حداکثر مردانگی) از نظر ۳۰۰ ورزشکار، دانشجوی تربیت بدنی و کارشناس تربیت بدنی که با این رشته‌ها آشنایی داشتند، رتبه‌بندی شد. آلفا کرونباخ برای تأیید پایایی پرسشنامه ۰/۸۹ = بدست آمد. از آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی رشته‌های ورزشی و از آزمون ویلکاکسون برای معنی‌داری رتبه‌ها استفاده شد. فوتبال بالاترین و ایروبیک ناچیزترین میزان مردانگی را داشتند. سپس، پرسشنامه نقش جنسیتی بـم به طور آنلاین برای ۲۰۰ فوتبالیست زن شاغل در لیگ برتر فوتبال فرستاده شد که ۱۳۰ نفر آن را را تکمیل کنند. همچنین در دو سوال جداگانه از زنان فوتبالیست خواسته شد تا سطح زنانگی خود را از ۱ تا ۱۰ (۱۰ بالاترین سطح زنانگی و ۱ سطح پایین زنانگی) و سطح مردانگی خود را از ۱ تا ۱۰ (۱۰ بالاترین سطح مردانگی و ۱ سطح پایین مردانگی) تخمین بزنند.

پرسشنامه نقش جنسیتی بـم (BSRI): این پرسشنامه شامل ۲۰ صفت به طور کلیشه‌ای زنانه (از قبیل تسلیم شدن، مهربان، دلسوز و همدرد، خونگرم). ۲۰ صفت به طور کلیشه‌ای مردانه (از قبیل برخورد متکی، ورزشکار، دارای توانمندی‌های رهبری، سلطه‌گر و قوی) و ۲۰ صفت به عنوان ماده‌های خنثی (از قبیل خوشحال، دوستانه، باوجدان) است. فرد خود را بر اساس ماده‌های پرسشنامه، در یک مقیاس هفت درجه‌ای از یک (کاملاً غلط) تا هفت (کاملاً صحیح) توصیف می‌نماید. بر اساس دفترچه راهنمای بـم می‌توان از میانه نمرات خام آزمودنی‌های پژوهش

جدول ۶. نتایج حاصل از نقش‌های جنسیتی بـم (BSRI) و سطح نسبی زنانگی و مردانگی ورزشکاران زن فوتبال

نقش‌های جنسیتی	تعداد	سطح نسبی زنانگی	سطح نسبی مردانگی
زنانه	۳۱	۸	۳/۱
مردانه	۴۴	۴/۵	۸/۵
آندروژنی	۳۸	۷/۹	۸/۲
نامتمایز	۱۷	۳/۵	۳/۸

زنان با نقش جنسیت زنانه شامل ۳۱ نفر بودند که سطح زنانگی خود را بالا و سطح مردانگی را پایین تخمین زده بودند. ۴۴ نفر از زنان هم با نقش جنسیت مردانه بودند و سطح زنانگی خود را پایین و سطح مردانگی را بالا گزارش کردند. ۳۸ زنی که نقش جنسیت آندروژنی داشتند، سطح زنانگی و مردانگی خود را بالا گزارش نمودند. ۱۷ نفر دیگر هم که نقش جنسیتی نامتمایز داشتند، زنانگی و مردانگی‌شان را پایین اعلام کردند.

نمرات نقش جنسیتی بـم (BSRI) ورزشکاران زن فوتبال در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷. نمرات نقش جنسیتی بـم (BSRI) ورزشکاران زن فوتبال

نقش جنسیتی	SD ± M
زنانه	۴/۹۰ ± ۰/۴۱
مردانه	۵/۳۰ ± ۰/۴۸

بحث

نتایج تحقیق در رتبه‌بندی ورزش‌ها از بیشترین تا ناچیزترین ویژگی مردانه، بر اساس نگرش کارشناسان ورزش و ورزشکاران ایرانی به ترتیب فوتبال، راگبی، فوتسال، ورزش‌های رزمی، بسکتبال، والیبال، هندبال، شنا، کبـدی، پینـگ-پنـگ، تیس، اسکیت، اسکیت روی یخ، ژیمناستیک و ایروبیک را نشان داد. در ایران مردانه‌ترین رشته ورزشی، فوتبال و راگبی در مقام دوم انتخاب شد. گزارشات محققان دیگر در این زمینه نتایج متفاوتی را با هم نشان دادند. به عنوان مثال، سیچ و لودرمیلک (۱۹۷۹) ورزش‌هایی که تأیید اجتماعی را برای زنان همراه ندارد- سافت-بال، بسکتبال، والیبال، هاکی، دو و میدانی گزارش کرد (۳۰). در حالیکه آنتوپ و الیسون (۱۹۸۳) با توجه به همان رشته‌های ورزشی مورد مطالعه سیچ و لودرمیلک، ورزش‌هایی که مورد تأیید جامعه برای زنان نبود، را بسکتبال، والیبال و ورزش‌های میدانی سنگین گزارش کردند (۳۳). بکی و تاماس-سورا (۲۰۲۴) ورزش‌های بسکتبال، والیبال، هاکی و دوو میدانی را مناسب افراد آندروژنی و ورزش‌های میدانی سنگین را مناسب مردان شناسایی کردند (۶). باورهای اجتماعی و کلیشه‌های فرهنگی هر جامعه نقش بسیار مهمی در تعیین ورزش‌های مردانه و زنانه دارد (۳۴). به نظر می‌رسد این متغیرها در ایران متفاوت از سایر کشورهای دیگر است. به نحوی که بر خلاف دان و همکاران (۲۰۲۴) که راگبی را مردانه‌ترین رشته ورزشی گزارش کردند

جدول ۳. نتایج رتبه‌بندی فریدمن

ورزشها	میانگین رتبه	رتبه
اسکیت روی یخ	۶,۰۷	۱۳
اسکیت	۶,۱۴	۱۲
تیس	۷,۵۹	۱۱
کبـدی	۸,۱۰	۹
ایروبیک	۲,۵	۱۵
هندبال	۹,۴۹	۷
پینگ-پنگ	۷,۸۷	۱۰
ژیمناستیک	۵,۰۴	۱۴
والیبال	۹,۹۵	۶
بسکتبال	۱۱,۱۴	۵
فوتسال	۱۱,۵۷	۳
فوتبال	۱۲,۲۲	۱
راگبی	۱۱,۶۱	۲
شنا	۹,۰۷	۸
رزمی	۱۱,۵	۴

جدول ۴. آزمون ویلکاکسون

آماره Z	۳/۱۹۹
P	۰/۰۰۱

جدول ۵. نتایج رتبه‌ها در آزمون ویلکاکسون

رتبه‌های منفی	a۶۵	۵۴/۰۵	۳۵۱۲/۵۰
رتبه‌های مثبت	b۲۷	۴۷/۰۱	۱۷۳۹/۵۰
رتبه‌های همبسته	c۱۹۸		
کل	۳۰۰		

a راگبی > فوتبال

b راگبی < فوتبال

c راگبی = فوتبال

نتایج تحقیق در رتبه‌بندی ورزش‌ها از بیشترین تا ناچیزترین ویژگی مردانه، بر اساس نگرش کارشناسان ورزش و ورزشکاران ایرانی به ترتیب فوتبال، راگبی، فوتسال، ورزش‌های رزمی، بسکتبال، والیبال، هندبال، شنا، کبـدی، پینـگ-پنـگ، تیس، اسکیت، اسکیت روی یخ، ژیمناستیک و ایروبیک را نشان داد. همچنین، از نظر شرکت‌کنندگان ویژگی‌های مردانگی فوتبال به طور معنی‌داری بالاتر از راگبی قرار داشت ($p=۰/۰۰۱$).

نقش‌های جنسیتی بـم (BSRI) و سطح زنانگی و مردانگی تخمین زده شده از ۱ تا ۱۰ بوسیله زنان فوتبالیست در جدول ۶ آمده است.

درصد) (۲۸) غالب بود.

در این مطالعه همچنین از شرکت-کنندگان خواسته شد تا سطح مردانگی و زنانگی-شان را از ۱ تا ۱۰ (۱۰ بالاترین سطح و ۱ پایین‌ترین سطح) تخمین بزنند. هرچند یک ابزار روان-شناسی دقیق نیست، اما دو هدف از این سوال وجود داشت ۱- برای اینکه بفهمیم چگونه شرکت-کنندگان زنانگی و مردانگی خود را ارزیابی می-کنند و ۲- برای آسان‌تر شدن بحث-ها در ارتباط با نقش‌های جنسیتی بدست آمده از پرسشنامه نقش جنسیتی بم. همانطور که در جدول ۶ و ۷ مشاهده می-شود، یک الگوی واضح بین نمرات BSRI و سطح نسبی توصیف شرکت-کنندگان از نقش‌های جنسیتی (۱ تا ۱۰) پدیدار شد.

شرکت‌کنندگان با نمرات نقش جنسیت مردانه در پرسشنامه BSRI سطح نسبی توصیف خود از نقش جنسیتی زنانه (۱ تا ۱۰) را پایین و مردانه (۱ تا ۱۰) را بالا تخمین زده بودند. همچنین، شرکت‌کنندگان با نمرات نقش جنسیت زنانه در پرسشنامه BSRI سطح نسبی توصیف خود از نقش جنسیتی زنانه (۱ تا ۱۰) را بالا و مردانه (۱ تا ۱۰) را پایین تخمین زده بودند. زنان فوتبالیست با نقش جنسیتی نامتمايز سطح نسبی تخمین از زنانگی و مردانگی-شان را پایین اعلام کردند. افرادی که نقش جنسیتی آندروژنی داشتند، سطح نسبی تخمین از زنانگی و مردانگی خود را بالا گزارش نمودند. شرکت‌کنندگان در مطالعات بم ۳۲٪ تا ۴۰٪ در سنخ زنانه، ۳۲٪ تا ۳۸٪ در سنخ مردانه، و ۳۸٪ تا ۴۴٪ آندروژنی بودند. در مطالعه حاضر، ۲۳/۸ درصد در سنخ زنانه، ۳۳/۸ درصد در سنخ مردانه و ۲۹/۲ درصد در سنخ آندروژنی قرار گرفته-اند. این در حالی است که بنا بر نظر بم جوامع در سیر روند رو به جلوی خود در طول زمان رو به سوی دو جنسیتی بودن (آندروژنی) سوق پیدا می‌کنند (۳۲). به هرحال، در نمونه مطالعاتی این پژوهش، با این‌که بسیاری از زنان ورزشکار از کلیشه‌های وابسته به جنسیت رها بودند، اما هنوز برخی از ورزشکاران زن نتوانسته‌اند کلیشه‌های آندروژنی را در خود درونی سازند. در این تحقیق درصد بالای نمرات در سنخ مردانه و سپس آندروژنی بودند. یافته‌های این پژوهش با نتایج زمانی و همکاران (۱۳۹۱) که نشان دادند میزان ویژگی‌های مردانگی ورزشکاران زن و مرد در کاراته و فوتسال بیشتر از ورزش‌های سنتی برای زنان است، همخوان است (۳۹). به عبارت دیگر مردان و زنانی که در ورزش مردانه شرکت می‌کنند، صفات مردانه بارزتری دارند. این یافته با مطالعات زمانیان و همکاران (۲۰۲۴)، بکی و تاماس-سورا (۲۰۲۴)، بچینسکا و همکاران (۲۰۲۴)، لیو و همکاران (۲۰۲۳) و ویلنسی (۲۰۱۲) مطابقت دارد که بیان کردند دخترانی که در ورزش‌های سنتی مردانه بازی می‌کنند به عنوان افرادی با ویژگی‌های مردانه در نظر گرفته می‌شوند. آن‌ها یافتند که ورزشکاران زن نمرات مردانه بالاتری نسبت به زنان غیر ورزشکاران دارند (۶، ۷، ۱۴، ۲۱، ۲۲).

نتایج این مطالعه همچنین همخوان با مطالعات قبلی نقش جنسیتی آندروژنی در ورزشکاران زن فوتبال را تایید کرد. ورزشکاران زن از نظر

(۳۱)؛ در ایران راگی بعد از فوتبال بیشترین رتبه مردانگی را همراه داشته است. این نتیجه اهمیت اعتقادات و کلیشه‌های هر جامعه را بر ادراک افراد آن جامعه از مفاهیم مردانگی یا زنانگی در رشته‌های ورزشی مختلف را به همراه دارد.

هدف اصلی از مطالعه حاضر این بود که نقش‌های جنسیتی ورزشکار زن در رشته ورزشی که اولین رتبه مردانه از نظر جامعه ورزشی ایرانی را دارد، بررسی شود. نتایج ۱۳۰ ورزشکار زن فوتبال نشان داد که میانگین مقیاس زنانگی شرکت-کنندگان $0/41 \pm 4/90$ بود. خمسه-ی (۱۳۸۵) نمرات مقیاس زنانگی دانشجویان زن را $0/56 \pm 5/25$ گزارش کرد (۳۵). بم (۱۹۷۴) نرم-های مقیاس زنانگی پرسشنامه را در گروه زنان دانشجو $0/52 \pm 5/01$ و $0/58 \pm 5/08$ گزارش کرد (۲۵). بورک (۱۹۸۶) بر روی زنان ورزشکار رشته-های سنتی مناسب زنان (تنیس و شنا) و غیرسنتی نامناسب برای زنان (بسکتبال و سافت-بال) مطالعه کرد. وی میانگین نمرات مقیاس زنانگی برای زنان رشته-های سنتی و غیرسنتی را به ترتیب $0/34 \pm 5/16$ و $0/56 \pm 5/14$ گزارش کرد (۱۸). نمرات مقیاس زنانگی شرکت-کنندگان این مطالعه پایین‌تر از دامنه زنانگی نمونه-های این مطالعات (زنان دانشجو و زنان ورزشکار) قرار داشت.

در مقیاس مردانگی BSRI نمرات شرکت-کنندگان در این مطالعه با میانگین $0/68 \pm 5/30$ بود (۲۵). خمسه-ی میانگین مردانگی زنان دانشجو را $0/81 \pm 4/5$ گزارش کرد (۳۵). گزارشات بم (۱۹۷۴) از نمرات میانگین مقیاس مردانگی زنان $0/69 \pm 4/57$ و $0/75 \pm 4/55$ بود (۲۵). بورک (۱۹۸۶) مقیاس مردانگی $0/50 \pm 4/9$ به ترتیب برای زنان در ورزش-های سنتی و غیرسنتی گزارش کرد (۱۸). شرکت-کنندگان تحقیق حاضر سطوح مردانگی بالاتری را نسبت به نمونه زنان دانشجوی بم و نمونه زنان ورزشکار سنتی بورک گزارش کردند. اما سطوح مردانگی شرکت-کنندگان در دامنه نمونه زنان ورزشکار غیرسنتی بورک قرار داشت.

خمسه-ی نمرات میانگین زنانگی و مردانگی مردان دانشجو را به ترتیب $0/49 \pm 4/92$ و $0/74 \pm 5/02$ گزارش کرد (۳۶، ۳۵). به نظر می-رسد نمرات میانگین زنانگی و مردانگی ورزشکاران فوتبالیست زن این مطالعه به دامنه نمرات مردان دانشجو ایرانی نزدیک‌تر است.

در این مطالعه تعداد بیشتر شرکت‌کنندگان در دامنه سنخیت مردانه و آندروژنی قرار داشتند. ۴۴ نفر از ۱۳۰ شرکت-کننده در دامنه سنخ جنسیتی مردانه بودند. ۳۸ نفر سنخ آندروژنی ۳۱ نفر در سنخ زنانگی، و ۱۷ نفر سنخ نامتمايز را کسب کردند. در یک مطالعه شیوع هویت جنسیتی در بین بازیکنان زن فوتبال بیشتر متعلق به سنخ آندروژنی (۶۵٪) و مردانه (۱۶٪) بود (۳۷). همچنین، ویلنسی (۲۰۱۲) نشان داد که سنخ جنسیتی بیشتر زنان فوتبالیست نسبت به غیرورزشکاران آندروژنی و مردانه است. در بین ورزشکاران زن در ورزش‌های مردانه آکروباتیک دو سنخ آندروژنی (۹۰ درصد) و مردانه (۱۰ درصد) (۱۶) و وزنه‌برداری آندروژنی (۵۳ درصد) و مردانه (۳۳

نتیجه‌گیری

به طور کلی، بیش از نیمی از زنان فوتبالیست نخبه شرکت کننده در این مطالعه، افراد با سنخیت مردانه و آندروژنی بودند. به نظر می‌رسد افراد مردانه و آندروژنی می‌توانند در فوتبال موفق‌تر عمل کنند. افراد آندروژنی که دارای توازن خصوصیات مردانه و زنانه هستند از محدودیت استانداردهای مناسب جنسیتی رها می‌باشند (۲۹). این دسته از افراد به طور سازگارانه می‌توانند به طیف وسیعی از موقعیت‌ها پاسخ دهند و بر فشارهای ناشی از موقعیت غلبه کنند (۱۴). لذا، پیشنهاد می‌شود مربیان، مسئولین و مشاوران ورزشی، ویژگی‌های جنسیتی (زنانگی-مردانگی) را به عنوان یک موضوع مهم در فرآیند هدایت استعدادها و ورزشی در نظر بگیرند. با توجه به نتایج این مطالعه، بهتر است افرادی که بیشترین امتیاز از مردانگی و یا هر دو ویژگی‌های زنانگی و مردانگی (آندروژنی‌ها) را در فرآیند استعدادیابی کسب می‌کنند، به ورزش‌های مردانه از جمله فوتبال هدایت شوند.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

این تحقیق هیچ‌گونه کمک مالی از سازمان‌های تامین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تقدیر و قدردانی

بدینوسیله نویسنده مقاله، از شرکت‌کنندگان در پژوهش، تشکر می‌نماید.

مردانگی و زنانگی در آزمون‌ها نمرات بالایی کسب کردند. برخی از محققین اظهار دارند زنانی که در یک ورزش سنتی مردانه شرکت می‌کنند اغلب دارای هویت جنسی مردانه یا آندروژنی هستند (۶، ۱۴، ۲۱). این افراد تمایل دارند ورزش‌های مردانه (از جمله بیس بال، بسکتبال، بوکس، فوتبال) را بسیار بیشتر انجام دهند. شرکت‌کنندگان در مطالعه بکی و تاماس-سورا (۲۰۲۴)، اغلب آندروژنی‌هایی بودند که خود را با کلمات "مطمئن"، "رقابتی"، "قوی"، "مصمم" توصیف کردند. این توصیف‌ها وضعیت پایداری را نسبت به تصور از خود در آنها ایجاد کرده بود که راهبردی برای کاهش تنش ایجاد شده ناشی از تعارض نقش جنسیت در ورزشکاران زن بود. این نگرش باعث شده بود تا آنها توسط نقش‌های جنسیتی سنتی‌شان محدود نشوند و نگرش‌های آزادانه‌تری نسبت به نقش‌های جنسیتی داشته باشند و در ورزش فوتبال باقی بمانند (۶). همانطور که گویلت پس از سه سال مشاهده خود نسبت به خروج زنان هندبالیست جوان (۱۳ تا ۱۵ ساله) از ورزش بیان کرد که بیشترین درصد از بازیکنان زن که در این ورزش مردانه باقی مانده بودند به ترتیب متعلق به هویت‌های جنسیتی آندروژنی (۷۶٪)، مردانه (۶۹٪) است (۴۰).

ویلینسکی (۲۱) بر این باور است که زنان با هویت جنسیتی آندروژنی و مردانه خود را در متن فوتبال تحقق می‌بخشند. همچنین، آنها سطح بالاتری از پرخاشگری و رفتار ضد اجتماعی نسبت به زنان غیرورزشکار از خود بروز داده‌اند. پرخاشگری در زمین فوتبال یک وضعیت بهینه فیزیولوژیکی در بین ورزشکاران است که آنها را قادر می‌سازد توان بیشتری در رقابت از خود نشان دهند. بنابراین، محیط فوتبال امکانی را برای ارتقای رفتارهای اجتماعی و کیفیت زندگی ایجاد می‌کند (۴۱). لذا، به جای نگرش مخرب نسبت به رفتارهای مردانه ورزشکاران زن -مانند پرخاشگری، خشم و قاطعیت که لازمه تهاجم در ورزش فوتبال است- که باعث ایجاد فشار و تنش‌های روان‌شناختی در آنها می‌شود، باید با درک مفاهیم دو جنسیت روان‌شناختی به حفظ زنان آندروژن و مردانه در فوتبال اهتمام ورزیده شود.

References

1. Reece M. Gender Differences at National Collegiate Athletic Association (NCAA) Programs: The Experience of Female Athletes: JFK School of Psychology and Social Sciences at National University; 2024. Dissertation for the Degree of Doctor of Psychology.
2. Fallon MA, Jome LM. An exploration of gender-role expectations and conflict among women rugby players. *Psychology of Women Quarterly*. 2007;31(3):311-21.
3. Spain S. Mental Health of Female Athletes in a Sports World Built for Men. *Journalism & Communication Monographs*. 2024;26(1):64-9.
4. Charway D, Strandbu Å. Participation of girls and women in community sport in Ghana: Cultural and structural barriers. *International Review for the Sociology of Sport*. 2024;59(4):559-78.
5. Storr R, Nicholas L, Robinson K, Davies C. 'Game to play?': Barriers and facilitators to sexuality and gender diverse young people's participation in sport and physical activity. *Sport, Education and Society*. 2022;27(5):604-17.
6. Béki' PD, Tamás-Szora L. Biology or Gender Identity in Sport. Case Report *Advances in Orthopedics and Sports Medicine AOASM-196*. 2024. Volume 2024, Issue 01. 1-7. DOI: 10.37722/AOASM.2024201
7. Liu Z, Shentu M, Xue Y, Yin Y, Wang Z, Tang L, et al. Sport–gender stereotypes and their impact on impression evaluations. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2023;10(1):614.
8. Tondnevis, F. Method of spending the leisure time by students in all universities in Iran with emphasizing on sport activities, PhD thesis, 1996. Tehran university, physical fitness field. 1996. (in persian)
9. Zaree, A. Method of spending the leisure time by students in medicine science universities with emphasizing on sport activities and comparing it with other universities in Iran, a collection of leisure time articles. 2001;19-20. (in persian)
10. Mozafari, S.AM. & Safania AM. Method of passing the leisure time by students in Azad universities with emphasizing on sport activities, Olympic season paper. 2002; (1&2): 125-117. (in persian)
11. Bevan N, Drummond C, Aberly L, Elliott S, Pennessi J-L, Prichard I, et al. More opportunities, same challenges: adolescent girls in sports that are traditionally constructed as masculine. *Sport, education and society*. 2021;26(6):592-605.
12. Bem SL. Gender schema theory: A cognitive account of sex typing. *Psychological review*. 1981;88(4):354.
13. van Anders SM. Gender/sexual diversity and biobehavioral research. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*. 2024;11(3):471.
14. Бачинська Н, Порохнявий А, Рогальський В. Peculiarities of the formation of psychological signs of masculinity and femininity in athletes (on the example of sports acrobatics). *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024(2 (174)):37-40.
15. Devonport TJ, Russell K, Leflay K, Conway J. Gendered performances and identity construction among UK female soccer players and netballers: a comparative study. *Sport in Society*. 2019;22(7):1131-47.
16. Meier HE, Konjer M, Strauß B. Identification with the women's national soccer in Germany: do gender role orientations matter? *Soccer & Society*. 2020;21(3):299-315.
17. Walters C. Visual framing, racial identity and perceived femininity impacts on public perceptions of transgressive female athletes: The University of Alabama; 2020.
18. Burke KL. Comparison of psychological androgyny within a sample of female college athletes who participate in sports traditionally appropriate and traditionally inappropriate for competition by females. *Perceptual and Motor Skills*. 1986;63(2):779-82.
19. Marsh HW, Jackson SA. Multidimensional self-concepts, masculinity, and femininity as a function of women's involvement in athletics. *Sex roles*. 1986;15:391-415.
20. Bastug G, Yilmaz T, Bingol E, Gunel I. Investiga-

- tion of Appearance Anxiety and the Gender Role in Women's Sports Except for Social Gender Norms. *Asian Journal of Education and Training*. 2019;5(4):526-30.
21. Wiliński W. Gender identity in female football players. *Human Movement*. 2012;13(1):40-7.
 22. Zamanian, F., Vesalinaseh, M., & Foroozandeh, E. Body Management in Female Soccer Players. *Women in Development and Politics*. 2024;22(2): 377-406. DOI: <https://doi.org/10.22059/jwdp.2024.361866.1008353>. (in persian)
 23. Washington RE, Karen D. Sport and society. *Annual review of sociology*. 2001;27(1):187-212.
 24. Capranica L, Piacentini MF, Halson S, Myburgh KH, Ogasawara E, Millard-Stafford M. The gender gap in sport performance: equity influences equality. *International journal of sports physiology and performance*. 2013;8(1):99-103.
 25. Bem SL. The measurement of psychological androgyny. *Journal of consulting and clinical psychology*. 1974;42(2):155.
 26. Bem SL. *The lenses of gender: Transforming the debate on sexual inequality*: Yale University Press; 1993.
 27. Zargarshirazi A review of the views related to women's gender identity. *Cultural psychology of women*. 2009;1(2):33-47. (in persian)
 28. Biernat M, Deaux K. A history of social psychological research on gender. *Handbook of the history of social psychology*: Psychology Press; 2012. p. 475-97.
 29. Taylor MC, Hall JA. Psychological androgyny: Theories, methods, and conclusions. *Psychological bulletin*. 1982;92(2):347.
 30. Sage GH, Loudermilk S. The female athlete and role conflict. *Research Quarterly American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance*. 1979;50(1):88-96.
 31. Dane K, Foley G, Cullen P, Wilson F. "Women shouldn't play rugby" – the gendered and embodied experiences of women players in rugby union. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*. 2024;16(5):487-502.
 32. Bem SL. Bem sex role inventory. *Journal of personality and social psychology*. 1981.
 33. Anthrop J, Allison MT. Role conflict and the high school female athlete. *Research Quarterly for exercise and Sport*. 1983;54(2):104-11.
 34. Sotiriadou P, Brokmann L, Doyle J. The role of culture in using social media in sport: The case of Australian and Singaporean elite sportswomen. *International Journal of Sport Communication*. 2023;16(2):147-58.
 35. Khamsa, A. Investigating the relationship between sexual behaviors and gender role schemas in two groups of married students: comparing the sexual behavior of women and men in the family. *Family Research Quarterly*. 2007; 2(8): 129-146.
 36. Hijazi, Rezadoost. Investigating the effect of gender and gender schemas on friendship patterns. *Women and society quarterly*. 2012;3(11):54-78. (in persian)
 37. Pacut A. A sense of gender identity in women cultivating various sport branches. *SPORT WYCZYNOWY*. 2006;44(3/4):35.
 38. Mroczkowska H. Motivation of Women in Gender Inadequate Disciplines. *Wychowanie Fizyczne i Sport*. 2003;47(1):67-86.
 39. Zamani L, Taghi Aghdasi M, Shojaei M. Comparison of femininity and masculinity traits among athletes of selected sports. *European Journal of Experimental Biology*. 2012;2(4):965-8.
 40. Guillet E, Sarrazin P, Fontayne P. « If it contradicts my gender role, I'll stop»: Introducing survival analysis to study the effects of gender typing on the time of withdrawal from sport practice: A 3-year study. *European Review of Applied Psychology/Revue européenne de psychologie appliquée*. 2000;50(4):417-21.
 41. Temel V, Nas K. Sport and Aggression; A Review of Field Studies. *J Int Anatol a Sport Sc Vol*. 2021;6(3).
 - 42.